

Gäller för: VO3 Anestesi Operation Intensivvård
Innehållsansvar: Joel Wallén, (joewa1), Överläkare
Godkänd av: Helene Sackari, (helma18), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-03-17

Giltig till: 2027-09-30

Diabetes och operation

Revideringar i denna version

Förlängd giltighet.

Bakgrund, syfte och mål

Perioperativ glukoskontroll för patient med diabetes. Gäller ej barn.

Oreglerad glukosnivå perioperativt riskerar att utsätta patienten för fara och komplikationer. Direkta neurologiska skador vid hypoglykemi, ketoacidosis vid insulinbrist/typ 1 diabetes samt ökad risk för postoperativa infektioner vid hyperglykemi. **En rimlig glukosnivå är 5–10 mmol/l.** Hyperglykemi behandlas i första hand med snabbverkande insulin, enligt ordination. Hypoglykemi med glukos, ökad droptakt eller glukos 30 % 10ml x flera, till målvärde. **Om glukos utanför målvärde 5–10 mmol/l kontaktas ansvarig avdelningsläkare för ordination.**

Arbetsbeskrivning

Olika typer av insulin:

[Diabeteshandboken](#)

Kostbehandlade, tablettbehandlade eller andra antidiabetika, EJ insulin:

- Läkemedel tas som vanligt dagen innan operation. Undantag för SGLT2 hämmare som sätts ut 3 dagar innan operation (Jardiance, Forxiga, Invokana, Steglatro). Operationsdagen preoperativt INGA antidiabetiska läkemedel.
- **På avdelning** kontrolleras glukos. Om utanför målvärde 5–10 mmol/l kontaktas ansvarig avdelningsläkare.
- Perioperativt används vid behov Ringer-Acetat som iv vätska om inte annat ordineras.
- **På operation** kontrolleras glukos varannan timme. Vid kortare ingrepp ingen kontroll.
- **Postoperativt** kontrolleras glukos inom första timmen därefter var fjärde timme.
- När patienten kan äta som vanligt; återgå till ordinarie behandling.

Insulinbehandlade patienter:

- Insulin tas som vanligt dygnet före operation. Eventuella andra antidiabetika enligt ovan.
- **På avdelning** kontrolleras glukos. Om utanför målvärde 5–10 mmol/l kontaktas ansvarig avdelningsläkare.
- Glukos 5 % med elektrolyter (40 mmol Na och 20 mmol K per liter) 100 ml/timme till dessa patienter, startas innan insulin.
- Om patienten tar långverkande insulin på morgonen; vanlig dos.
- Blandinsulin (ex. HumalogMIX/Novomix) som tas på morgonen; halva dosen.
- EJ snabbverkande/måltidsinsulin vid fasta på operationsdagen.
- Eventuella andra antidiabetika ges EJ.
- **På operation** kontrolleras glukos varje timme.
- **Postoperativt** kontrolleras glukos inom första timmen därefter varannan timme.
- När patienten kan äta som vanligt; återgå till ordinarie behandling.
- Om patienten ska vara fortsatt fastande eller inte kan äta; fortsatt glukos 5% med elektrolyter 100 ml/timme. Långverkande basinsulin ges i vanlig dos på ordinarie tider.

Patienter med insulinpump:

- Insulinpumpen kan gå som vanligt till patienten kommer till avdelning.
- **På avdelning** kontrolleras glukos. Om utanför målvärde 5–10 mmol/l kontaktas ansvarig avdelningsläkare.
- Glukos 5 % med elektrolyter 100 ml/timme till dessa patienter, startas innan insulin.
- Halva pumpens basaldos (över dygnet) ges som långverkande insulin.
- Insulinpumpen stängs av och kopplas bort.
- **På operation** kontrolleras glukos varje timme.
- **Postoperativt** kontrolleras glukos inom första timme n, därefter varannan timme
- När patienten själv kan ta ansvar för insulinpumpen startas den
- Om patienten ska vara fortsatt fastande, inte kan äta eller inte kan sköta insulinpumpen; fortsatt glukos 5% med elektrolyter 100 ml/timme och ge halva den basala dygnsdosen med insulin som långverkande insulin på kvällen. ta och själv ta ansvar för insulinpumpen startas den.

Beslutsstöd till läkare:

- Vid preoperativ bedömning ska patient informeras om hur diabetesläkemedel ska hanteras. Skicka med [patientinformation](#)
- Justera läkemedel i Meliors läkemedelsmodul. Det finns ordinationsmall för detta i Melior under An/IVA (övriga kliniker får skapa sin egen).
- Hyperglykemi behandlas med snabbverkande insulin. Ordineras individuellt på gränser.
- Om hypoglykemitendens pre/postoperativt ska långverkande insulindos reduceras.
- Om långa komplicerade operationer; överväg iv insulininfusion. IVA PM kan följas.
- Försiktighet med återinsättande av antidiabetika postoperativt på organsviktande patient, främst njursvikt och Metformin.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

- Fördjupning:
  1. [Perioperative management of blood glucose in adults with diabetes mellitus](#)
  2. [Diabeteshandboken](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VO3 Anestesi Operation Intensivvård

Innehållsansvar: Joel Wallén, (joewa1), Överläkare

Godkänd av: Helene Sackari, (helma18), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9695-1808319850-116

Version: 10.0

Giltig från: 2026-03-17

Giltig till: 2027-09-30